

(Акти, публікація яких не є обов'язковою)

ДИРЕКТИВА РАДИ*
від 30 листопада 1989 року
щодо мінімальних вимог до безпеки та здоров'я у робочих зонах
(перша окрема Директива у значенні параграфа 1 статті 16 Директиви
89/391/ЄЕС)
(89/654/ЄЕС)

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІВТОВАРИСТВ,

Беручи до уваги Договір про заснування Європейського Економічного Співтовариства, зокрема, пункт а) його статті 118,

Беручи до уваги пропозицію Комісії ⁽¹⁾, подану після консультацій з Дорадчим комітетом з питань безпеки, гігієни праці та охорони здоров'я на роботі,

У співробітництві з Європейським Парламентом ⁽²⁾,

Беручи до уваги позицію Економічно-соціального комітету ⁽³⁾,

Оскільки у пункті а) статті 118 Договору передбачено, що Рада шляхом ухвалення директив визначає мінімальні вимоги, спрямовані на заохочення, особливо у робочому середовищі, підвищення рівня захисту безпеки та здоров'я працівників;

Оскільки згідно з цією статтею такі директиви не повинні містити адміністративних, фінансових або правових положень, які перешкоджали б створенню та розвитку малих і середніх підприємств;

Оскільки повідомлення Комісії про програму її дій в сфері безпеки, гігієни праці та здоров'я на роботі ⁽⁴⁾ передбачає ухвалення директиви, яка повинна гарантувати безпеку та здоров'я працівників у робочих зонах;

Оскільки у своїй Резолюції від 21 грудня 1997 року щодо безпеки, гігієни праці та здоров'я на роботі ⁽⁵⁾ Рада взяла до уваги намір Комісії подати їй найближчим часом мінімальні вимоги щодо облаштування місць роботи;

Оскільки дотримання мінімальних вимог щодо поліпшення безпеки та здоров'я на роботі є необхідною передумовою забезпечення безпеки та здоров'я працівників;

Оскільки ця Директива є окремою Директивою у значенні параграфа 1 статті 16 Директиви Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та здоров'я працівників на роботі ⁽⁶⁾, враховуючи, що

* Перекладено українською мовою в рамках Проєкту ЄС-МОП «На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні» (переклад не є затвердженим)

⁽¹⁾ ОВ С 141; 30.05.1988, с. 6, ОВ С 115; 08.05.1989, с. 34 та ОВ С 284; 10.11.1989, с. 8.

⁽²⁾ ОВ С 326; 19.12.1988, с. 123, та ОВ С 256; 09.10.1988, с. 51.

⁽³⁾ ОВ С 175; 04.07.1988, с. 28.

⁽⁴⁾ ОВ С 28; 03.02.1988, с. 3.

⁽⁵⁾ ОВ С 28; 03.02.1988, с. 1.

⁽⁶⁾ ОВ L 183; 29.06.1989, с. 1.

внаслідок цього положення зазначеної Директиви у повному обсязі чинні також і для рообих зон без шкоди для суворіших або специфічніших положень цієї Директиви;

Оскільки ця Директива є практичним внеском у створення соціального виміру внутрішнього ринку;

Оскільки згідно з Рішенням 74/325/ЄЕС ⁽¹⁾ із останніми змінами, внесеними Актом про приєднання від 1985 року, Комісія консультиється з Дорадчим

комітетом з питань безпеки, гігієни праці та охорони здоров'я на роботі з питань розробки пропозицій у цій сфері,

УХВАЛИЛА ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

Предмет

1. Ця Директива, що є першою окремою Директивою у значенні параграфу 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС, встановлює мінімальні вимоги до безпеки та здоров'я у робочих зонах, як визначено у статті 2.
2. Ця Директива не застосовуються до:
 - (a) транспортних засобів, які використовуються за межами підприємства та/або установи, або робочих зон всередині транспортних засобів;
 - (b) тимчасових чи пересувних робочих майданчиків;
 - (c) добувної промисловості;
 - (d) риболовних суден;
 - (e) полів, лісів та інших місцевостей, що належать сільськогосподарським або лісгосподарським підприємствам, але розташовані далеко від виробничих споруд.
3. Положення Директиви 89/391/ЄЕС, є повністю застосовними до сфери, що охоплюється параграфом 1, без шкоди для жорсткіших і/або спеціальніших положень цієї Директиви,.

Стаття 2

Визначення

Для цілей цієї Директиви «робоча зона» – це місце, призначене для розміщення робочих мість у приміщеннях підприємства та/або установи, а також будь-яке місце на території підприємства та/або установи, до якого працівник має доступ під час виконання своєї роботи.

⁽¹⁾ ОВ L 185; 09.07.1974, с. 15

РОЗДІЛ II

ОБОВ'ЯЗКИ РОБОТОДАВЦЯ

Стаття 3

Робочі зони, що використовуються вперше

Робочі зони, що використовуються вперше після 31 грудня 1992 року, повинні відповідати мінімальним вимогам безпеки та здоров'я, визначеним у Додатку I.

Стаття 4

Робочі зони, що вже використовуються

Робочі зони, що вже використовувались до 1 січня 1993 року, повинні не пізніше, ніж через три роки після цієї дати, бути приведеними у відповідність до мінімальних вимог безпеки та здоров'я, визначених у Додатку II.

Однак, для Республіки Португалія, робочі зони, які використовувались до 1 січня 1993 року, повинні не пізніше, ніж через чотири роки після цієї дати, бути приведеними у відповідність до мінімальних вимог безпеки та здоров'я, визначених у Додатку II.

Стаття 5

Модернізація робочих зон

Якщо після 31 грудня 1992 року будуть проводитися модернізація, розширення та/або переобладнання робочих зон, роботодавець повинен вжити необхідних заходів для того, щоб ці модернізація, розширення та/або переобладнання проводились відповідно до мінімальних вимог, визначених у Додатку I.

Стаття 6

Загальні вимоги

Для забезпечення безпеки та здоров'я працівників роботодавець повинен потурбуватись про те, щоб:

- шляхи пересування до аварійних виходів і самі ці виходи постійно були вільними;
- проводилося технічне обслуговування робочої зони, а також обладнання та пристроїв, зокрема тих, про які йдеться в Додатках I та II, а будь-які виявлені несправності, що можуть вплинути на безпеку та здоров'я працівників, якнайшвидше усувались;
- робоча зона, а також обладнання та пристрої, особливо ті, що зазначені у пункті 6 Додатка I та у пункті 6 Додатка II, регулярно очищувались для забезпечення належних гігієнічних умов;
- захисні обладнання та пристрої, призначені для запобігання або усунення небезпек, зокрема ті, що зазначені у Додатках I і II, підлягали регулярному технічному наглядові та перевіркам.

Стаття 7

Інформування працівників

Без шкоди для положень статті 10 Директиви 89/391/ЄЕС працівники та/або їхні представники повинні бути інформовані про всі заходи, що вживаються для безпеки та здоров'я у робочих зонах.

Стаття 8

Консультавання працівників та участь працівників

Консультації та участь працівників і/або їхніх представників з питань, що належать до сфери застосування цієї Директиви, включаючи Додатки до неї, відбуваються відповідно до статті 11 Директиви 89/391/ЄЕС.

РОЗДІЛ III

ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 9

Внесення змін до Додатків

Суто технічні зміни Додатків, обумовлені:

- ухваленням Директив про технічну гармонізацію та стандартизацію у сфері планування, виготовлення або конструювання окремих компонентів робочих зон, та/або
- технічним прогресом, змінами у міжнародних правилах або документах, розвитком знань, що стосуються робочих зон,

здійснюються відповідно до процедури, викладеної в статті 17 Директиви 89/391/ЄЕС.

Стаття 10

Прикінцеві положення

1. Держави-члени вводять в дію закони, підзаконні акти та адміністративні положення, необхідні для

виконання цієї Директиви, не пізніше 31 грудня 1992 року. Вони негайно інформують про це Комісію.

Однак, для Грецької Республіки встановлюється дата 31 грудня 1994 року.

2. Держави-члени передають Комісії тексти положень національного законодавства, які вони вже ухвалили або ухвалюють у сфері, що регулюється цією Директивою.

Стаття 11

Ця Директива адресується державам-членам.

Вчинено в Брюсселі 30 листопада 1989 року.

За Раду

Президент

J. P. SOISSON

ДОДАТОК I

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО БЕЗПЕКИ ТА ЗДОРОВ'Я У РОБОЧИХ ЗОНАХ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ВПЕРШЕ, ВІДПОВІДНО ДО СТАТТІ 3 ДИРЕКТИВИ

1. Попереднє зауваження

Вимоги цього Додатка застосовуються у всіх випадках, коли цього вимагають особливості робочої зони, характер діяльності, обставини або наявність небезпеки.

2. Стійкість і міцність

Споруди, призначені для робочих зон, повинні мати конструкцію та міцність, що відповідали б їхньому призначенню.

3. Електричні установки

Електричні установки повинні бути сконструйовані та встановлені таким чином, щоб вони не спричиняли ризику пожежі або вибуху і щоб люди були належним чином захищені від нещасних випадків внаслідок прямого або непрямого контакту з ними.

Проектування, виготовлення та вибір матеріалу та захисних пристроїв повинні враховувати напругу, вплив зовнішніх умов і професійну кваліфікацію осіб, які мають доступ до частин установки.

4. Шляхи евакуації та аварійні виходи

4.1 Шляхи евакуації та аварійні виходи повинні бути вільними та приводити найкоротшим шляхом до відкритого повітря або до безпечної зони.

4.2 У разі небезпеки працівники повинні мати можливість якомога швидко та безпечно евакуювати всі робочі місця.

4.3 Кількість, розташування та розміри шляхів евакуації та аварійних виходів визначаються відповідно до використання, облаштування та розмірів робочих зон, а також максимально можливої кількості осіб, які можуть там перебувати.

4.4 Двері аварійних виходів повинні відкриватись назовні.

Розсувні або обертові двері не допускається застосовувати як двері для аварійних виходів.

Двері аварійних виходів повинні замикатись або закріплюватися таким чином, щоб будь-яка особа в аварійній ситуації могла легко та швидко їх відкрити.

4.5 Спеціальні шляхи евакуації та аварійні виходи повинні мати позначення відповідно до національних приписів, що транспонують Директиву 77/576/ЄЕС ⁽¹⁾ до законодавства.

Такі позначення повинні бути стійкими і розміщені на відповідних місцях.

4.6 Двері аварійних виходів не повинні замикатись на ключ.

Шляхи евакуації та аварійні виходи, а також шляхи пересування та двері, що ведуть до них, не повинні бути захищеними, щоб ними можна було безперешкодно скористатися в будь-який момент.

4.7 Шляхи евакуації та аварійні виходи, для яких необхідне освітлення, повинні бути забезпечені аварійним освітленням відповідної інтенсивності на випадок відключення основного освітлення.

⁽¹⁾ ОВ L 229, 07.09.1977, с. 12.

5. Виявлення вогню та боротьба з пожежами

5.1 Залежно від розмірів і використання будівлі, наявного обладнання, фізичних і хімічних властивостей наявних речовин, а також максимально можливої кількості присутніх осіб робочі зони повинні бути оснащені засобами гасіння пожежі та, за необхідності, засобами виявлення вогню та системами аварійної сигналізації.

5.2 Неавтоматичне обладнання для боротьби з вогнем має бути легкодоступним і простим у використанні.

Обладнання повинно мати позначення відповідно до національних положень, що транспонують Директиву 77/576/ЄЕС до законодавства.

Такі позначення повинні бути стійкими та нанесеними в належних місцях.

6. Вентиляція закритих робочих зон

6.1 Слід вжити заходів, щоб переконатися, що у закритих робочих зонах достатньо свіжого повітря з урахуванням характеру робочого процесу та фізичних потреб організму працівників.

Якщо використовується система примусової вентиляції, вона повинна підтримуватися у робочому стані.

Будь-яке пошкодження повинне визначатися системою контролю, якщо це є необхідним з огляду на здоров'я працівників.

6.2 Якщо використовуються установки для кондиціонування повітря або механічні вентиляційні установки, вони повинні працювати таким чином, щоб працівники не піддавалися протягам, що створюють дискомфорт.

Будь-які відкладення чи забруднення, що можуть становити безпосередню загрозу здоров'ю працівників, забруднюючи повітря, повинні негайно видалятися.

7. Температура у приміщеннях

7.1 Протягом робочого часу у приміщеннях, де розташовані робочі зони, повинна бути температура, сприятлива для людей, з урахуванням застосовуваних методів роботи і фізичних вимог, що пред'являються до працівників.

7.2 Температура в зонах для відпочинку, приміщеннях для чергового персоналу, санітарно-гігієнічних приміщеннях, їдальнях і приміщеннях для надання першої медичної допомоги повинна відповідати особливому призначенню цих приміщень.

7.3 Вікна, дахові ліхтарі та скляні перегородки повинні давати змогу уникати надмірного впливу сонячного світла на робочі зони із врахуванням характеру роботи і робочих зон.

8. Природне та штучне освітлення

8.1 Робочі зони повинні, наскільки це є можливим, отримувати достатньо денного світла та бути обладнані пристроями штучного освітлення, якого має бути достатньо для захисту безпеки та здоров'я працівників.

8.2 Освітлювальні установки в приміщеннях, де розташовані робочі зони, та в переходах повинні розміщуватися таким чином, щоб тип встановленого освітлення не створював ризику нещасного випадку.

8.3 Робочі зони, де працівники надзвичайно наражаються на небезпеку у випадку відключення штучного освітлення, повинні бути обладнані аварійним освітленням відповідної інтенсивності.

9. Підлоги, стінки, стелі та дахи приміщень

- 9.1 Підлоги робочих зон не повинні мати нерівних поверхонь, отворів або небезпечних ухилів, вони мають бути нерухомими, стійкими та неслизькими.
- Робочі зони із робочими місцями повинні мати достатню теплоізоляцію з урахуванням типу підприємства та характеру фізичної діяльності працівників.
- 9.2 Поверхні підлог, стін і стель у приміщеннях повинні забезпечувати можливість їх чистити або оновлювати відповідно до гігієнічних вимог.
- 9.3 Прозорі або напівпрозорі стіни, зокрема всі скляні перегородки, у приміщеннях або поблизу робочих зон і шляхів пересування повинні мати добре видимі позначення, виготовляться з безпечного матеріалу або бути відгородженими від таких місць або шляхів пересування таким чином, щоб уникнути контакту працівників із стінками або отримання ними травм у випадку руйнування стін.
- 9.4 Доступ до дахів, виготовлених із матеріалів, які не мають достатньої міцності, допускається лише за наявності обладнання, що робить можливим безпечне проведення робіт.

10. Вікна та дахові ліхтарі

- 10.1 Працівники повинні мати можливість у безпечний спосіб відкривати, закривати, регулювати чи закріплювати вікна, дахові ліхтарі та вентилятори. У відкритому стані вони не повинні розташовуватися таким чином, щоб становити небезпеку для працівників.
- 10.2 Вікна та дахові ліхтарі повинні проектуватися разом із обладнанням або бути іншим чином оснащені пристроями, що забезпечували б можливість їх очищувати без ризику для працівників, які виконують цю роботу, або для працівників, котрі перебувають у будівлі та навколо неї.

11. Двері та ворота

- 11.1 Розташування, кількість і розміри дверей і воріт, а також матеріали, що використовуються під час їх виготовлення, визначаються характером і використанням приміщень або територій.
- 11.2 Прозорі двері повинні мати позначення на добре видимому рівні.
- 11.3 Оберткові двері та ворота повинні бути прозорими або мати прозорі панелі.
- 11.4 Якщо прозорі або напівпрозорі поверхні дверей і воріт не виготовлені із безпечного матеріалу і якщо існує небезпека травмування працівників у разі розбивання дверей чи воріт, слід захистити їхні поверхні від руйнування.
- 11.5 Розсувні двері повинні бути оснащені захисним пристроєм, щоб запобігти їхньому сходженню з рейок і падінню.
- 11.6 Двері та ворота, що відкриваються догори, повинні бути оснащені механізмом, що захищає їх від падіння донизу.
- 11.7 Двері, розташовані вздовж шляхів евакуації, повинні мати належні позначення.
- Повинна бути забезпечена можливість відкрити їх зсередини в будь-який момент без спеціальної допомоги.
- Необхідно мати можливість відкривати двері, коли працівники перебувають у робочих зонах.
- 11.8 Двері для пішоходів повинні бути встановлені у безпосередній близькості від будь-яких воріт, призначених, головним чином, для проїзду транспортних засобів, якщо

пішоходам безпечно проходити через них; такі двері мають бути чітко позначені та завжди залишатися вільними.

11.9 Двері і ворота з механічним приводом повинні працювати так, щоб не створювати ризику нещасних випадків для працівників.

Вони повинні бути обладнані добре видимими і легкодоступними аварійними вимикачами, такими, щоб їх можна було відкрити вручну, якщо вони не відкриваються автоматично у випадку відключення електроживлення.

12. Шляхи пересування – небезпечні зони

12.1 Шляхи пересування, включаючи сходи, стаціонарні сходові переходи, вантажні платформи та пандуси, повинні бути так розташовані і мати такі розміри, щоб забезпечити легкий, безпечний і належний доступ пішоходів або транспортних засобів і щоб при цьому не створювалась загроза для працівників, що працюють поблизу від цих шляхів пересування.

12.2 Розміри транспортних шляхів, призначених для пересування людей та/або перевезення вантажів, повинні визначатись чисельністю можливих користувачів і типом підприємства.

Якщо на шляхах пересування застосовуються транспортні засоби, пішоходам повинна бути забезпечена можливість пересуватись на безпечній відстані.

12.3 Слід забезпечити достатню відстань між шляхами, призначеними для руху транспортних засобів, і дверима, воротами, пішохідними доріжками та сходовими переходами.

12.4 Там де використання та обладнання приміщень вимагають захисту працівників, шляхи пересування повинні бути чітко позначені.

12.5 Якщо робочі зони містять небезпечні зони, в яких внаслідок характеру роботи існує ризик падіння працівника або предметів, ці місця повинні, наскільки це є можливим, обладнані пристосуваннями для запобігання доступу сторонніх працівників до цих зон.

Слід вжити відповідних заходів для захисту працівників, яким дозволено входити до небезпечних зон.

Небезпечні зони повинні мати добре видимі позначення.

13. Особливі вимоги до ескалаторів і рухомих доріжок

Ескалатори та рухомі доріжки повинні функціонувати безпечно.

Вони повинні бути обладнані необхідними захисними пристосуваннями.

Вони повинні бути обладнані добре видимими та легкодоступними засобами аварійної зупинки.

14. Вантажні платформи та пандуси

14.1 Вантажні платформи та пандуси повинні відповідати розмірам вантажів, що транспортуються.

14.2 Вантажні платформи повинні мати щонайменше один вихід.

Там, де це є технічно можливим, пандуси, довжина яких перевищує певне значення, повинні мати виходи на кожному з кінців.

14.3 Вантажні пандуси повинні бути, наскільки це є можливим, достатньо безпечними, щоб запобігти падіння працівників.

15. Розміри приміщення та обсяг повітря в них – свобода пересування на робочому місці

15.1 Робочі приміщення повинні мати достатню площу і висоту, а також достатній обсяг повітря для того, щоб працівники могли виконувати свою роботу без шкоди для їхньої безпеки, здоров'я та самопочуття.

15.2 Розміри вільної площі на робочому місці повинні бути розраховані таким чином, щоб забезпечити працівникам достатню свободу пересування для виконання своєї роботи.

Якщо ця вимога через обставини, пов'язані з особливостями робочої зони, не може бути виконана, працівник повинен мати достатню свободу пересування біля свого робочого місця.

16. Приміщення для відпочинку

16.1 Там, де цього вимагає безпека чи здоров'я працівників, зокрема з урахуванням типу виконуваної роботи або присутності більшої ніж певна кількість працівників, вони повинні мати легкодоступне приміщення для відпочинку.

Це положення не стосується працівників, якщо вони працюють у конторах або приміщеннях із подібними умовами, що забезпечують рівноцінний відпочинок під час перерв.

16.2 Приміщення для відпочинку повинні бути достатньо просторими та устаткованими відповідно до чисельності працівників столами та місцями для сидіння із спинками.

16.3 В приміщеннях для відпочинку повинні бути вжиті заходи для захисту тих, хто не палить, від впливу тютюнового диму.

16.4 Якщо в процесі роботи відбуваються регулярні та часті перерви, а приміщення для відпочинку відсутнє, то повинні бути передбачені інші приміщення, де працівники могли б перебувати під час таких перерв, якщо це є необхідним для їхньої безпеки та здоров'я.

В цих приміщеннях слід передбачити належні заходи для захисту тих, хто не палить, від впливу тютюнового диму.

17. Вагітні жінки та жінки, котрі годують груддю

Вагітним жінкам і жінкам, котрі годують груддю, повинна бути надана можливість відпочити лежачи в належних умовах.

18. Санітарне обладнання

18.1 Приміщення для переодягання та індивідуальні шафи для робочого одягу, що замикаються

18.1.1 Працівникам повинні бути надані зручні приміщення для переодягання, якщо їм доводиться носити спеціальний робочий одяг і якщо з міркувань здоров'я чи пристойності вони не можуть переодягатися в іншому приміщенні.

Приміщення для переодягання повинні бути легкодоступними, мати достатні розміри та бути оснащені сидіннями.

18.1.2 Приміщення для переодягання повинні бути достатньо просторими та мати відповідні пристосування для того, щоб кожний працівник у робочий час міг зберігати власний одяг під замком.

Якщо цього вимагають обставини (наприклад, наявність шкідливих речовин, вологості, бруду), то шафи для робочого одягу повинні бути відокремлені від шаф для звичайного одягу.

18.1.3 Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені окремі приміщення для переодягання або роздільне використання цих приміщень.

18.1.4 Якщо згідно з пунктом 18.1.1 приміщення для переодягання не потрібні, то кожному працівникові повинно бути надане окреме місце для зберігання одягу.

18.2 Душові кабінки та умивальники

18.2.1 Повинні бути забезпечені відповідні зручні душові кабінки для працівників, якщо цього вимагають характер їхньої роботи або стан їхнього здоров'я.

Для чоловіків і жінок необхідно передбачити окремі душові приміщення, або роздільне користування ними.

18.2.2 Душові приміщення повинні мати достатні розміри, щоб кожен працівник міг без перешкод помитись відповідно до вимог гігієни.

Душі повинні бути забезпечені гарячою та холодною проточною водою.

18.2.3 Якщо відповідно до першого абзацу пункту 18.2.1 немає необхідності в душових кабінках, то поблизу від робочих місць і приміщень для переодягання повинні бути забезпечені відповідні зручні умивальники з проточною водою (за необхідності – гарячою).

Такі умивальники повинні бути окремими для чоловіків і жінок, якщо це є необхідним з міркувань пристойності.

18.2.4 Якщо кімнати, де розміщені душові або умивальники, відокремлені від кімнат для переодягання, між ними повинно бути зручне сполучення.

18.3 Туалети і рукомийники

Поруч із робочими місцями, кімнатами для відпочинку, кімнатами для переодягання, душовими або умивальними має бути передбачені спеціальні приміщення з достатньою кількістю туалетів і умивальників.

Для чоловіків і жінок повинні бути влаштовані окремі туалети або роздільне користування ними.

19. Приміщення для надання першої допомоги

19.1 Якщо цього вимагають розміри приміщень, характер виконуваної діяльності та частота нещасних випадків, необхідно передбачити одне або кілька приміщень для надання першої допомоги.

19.2 Приміщення для надання першої допомоги повинні бути устатковані необхідними для цього устаткуванням та обладнанням і бути легкодоступними для людей з ношами.

Вони повинні мати позначення згідно з вимогами національних нормативних актів, що транспонують Директиву 77/576/ЄЕС до законодавства.

19.3 Крім того, обладнання для надання першої допомоги повинне бути наявним в усіх тих місцях, де цього вимагають умови праці. Це обладнання повинно бути легкодоступним і позначеним належним чином.

20. Працівники з фізичними вадами

У разі необхідності робочі зони повинні бути організовані з урахуванням потреб людей із фізичними вадами.

Це положення стосується, зокрема, дверей, переходів, сходів, душових кабін, умивальників, туалетів, якими користуються люди з фізичними вадами, а також робочих місць, де вони безпосередньо працюють.

21. Робочі зони на відкритому повітрі (спеціальні положення)

21.1 Робочі місця, шляхи пересування та інші зони або установки на відкритому повітрі, що зайняті або використовуються працівниками під час роботи, повинні бути організовані таким чином, щоб пішоходи та транспортні засоби могли безпечно пересуватися.

Параграфи 12, 13 і 14 є чинними також і для основних шляхів пересування на відкритій території підприємства (шляхи сполучення між стаціонарними робочими місцями), а також для шляхів пересування, що використовуються для регулярного технічного обслуговування та нагляду за обладнанням підприємства, а також для навантажувальних платформ .

Параграф 12 застосовується також до робочих зон на відкритому повітрі.

21.2 Робочі зони на відкритому повітрі повинні мати достатнє штучне освітлення, якщо денного світла недостатньо.

21.3 Якщо працівники працюють на робочих місцях, розташованих на відкритому повітрі, такі робочі місця, наскільки це є можливим, повинні бути розташовані так, щоб працівники:

- (a) були захищені від шкідливих погодних умов, а якщо треба, від падіння предметів;
- (b) не піддавались впливу шкідливих рівнів шуму, а також впливу інших шкідливих зовнішніх факторів, таких як газ, випари або пил;
- (c) у випадку небезпеки могли швидко покинути своє робоче місце, або швидко отримати допомогу;
- (d) не могли поскоковзнутися або впасти.

ДОДАТОК II

МІНІМАЛЬНІ ВИМОГИ ДО БЕЗПЕКИ ТА ЗДОРОВ'Я У РОБОЧИХ ЗОНАХ, ЩО ВЖЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ, ВІДПОВІДНО ДО СТАТТІ 4 ЦЬЄЇ ДИРЕКТИВИ

1. Попереднє зауваження

Зобов'язання, викладені в цьому Додатку, застосовуються в усіх випадках, де цього вимагають особливості робочої зони, характер роботи, обставини або наявність небезпеки.

2. Стійкість і міцність

Будівлі, де розміщені робочі зони, повинні мати конструкцію та міцність, що відповідають характеру їх використання.

3. Електричні установки

Електричні установки повинні бути спроектовані та побудовані таким чином, щоб не бути джерелом небезпеки пожежі або вибуху; люди повинні бути належним чином захищені від ризику нещасного випадку через прямий або непрямий контакт із ними.

Електроустановки та захисні пристрої повинні враховувати напругу, вплив зовнішніх факторів, а також фахову кваліфікацію осіб, що мають доступ до частин установки.

4. Шляхи евакуації та аварійні виходи

4.1 Шляхи евакуації та аварійні виходи повинні залишатися вільними та вести, наскільки це є можливим, найкоротшим шляхом до відкритого повітря або безпечної зони.

4.2 У разі небезпеки працівники повинні мати можливість швидко і якомога безпечніше евакуювати всі робочі місця.

4.3 Повинна бути забезпечена необхідна кількість шляхів евакуації та аварійних виходів.

4.4 Двері аварійних виходів повинні відкриватись назовні.

Розсувні двері або обертові двері не дозволяється використовувати в якості аварійних.

Двері аварійних виходів не повинні замикатись або закріплюватися в спосіб, що перешкоджає тому, щоб будь-яка людина у випадку аварії могла відкрити їх легко і без затримки.

4.5 Спеціальні шляхи евакуації та аварійні виходи повинні мати позначення відповідно до національних положень, що транспонують Директиву 77/576/ЄЕС до законодавства.

Такі позначення повинні бути зроблені на належних місцях і бути стійкими.

4.6 Аварійні виходи не можна замикати на ключ.

Шляхи евакуації та аварійні виходи, а також шляхи пересування та двері, що ведуть до них, не повинні бути зайняті сторонніми предметами, щоб була можливість без перешкод скористатись ними у будь-який момент.

4.7 Шляхи евакуації та аварійні виходи, що потребують освітлення, повинні бути забезпечені аварійним освітленням відповідної інтенсивності у випадку відключення основного освітлення.

5. Виявлення вогню та боротьба з пожежами

5.1 Залежно від розмірів і призначення будівель, наявного обладнання, фізичних і хімічних властивостей наявних матеріалів і максимально можливої чисельності присутніх людей робочі зони повинні бути обладнані відповідними засобами для гасіння пожеж і, за необхідності, засобами для виявлення вогню та аварійною сигналізацією.

5.2 Неавтоматичні засоби для гасіння вогню повинні бути легкодоступними та зручними для використання.

Вони повинні мати маркування відповідно до національних нормативних актів, що транспонують Директиву 77/576/ЄЕС до законодавства.

Таке маркування повинно бути стійким і наноситись на відповідних місцях.

6. Вентиляція закритих робочих зон

Слід вжити заходів, щоб забезпечити достатню кількість свіжого повітря в закритих робочих зонах з урахуванням застосовуваних методів роботи і фізичних вимог, що пред'являються до працівників.

Якщо застосовується система примусової вентиляції, вона має підтримуватися в робочому стані.

Будь-яке пошкодження повинно виявлятися системою контролю, якщо це є необхідним з огляду на здоров'я працівників.

7. Температура в приміщеннях

7.1 Протягом робочого часу в приміщеннях, де розташовані робочі зони, повинна бути температура, сприятлива для людського організму, з урахуванням застосовуваних методів роботи і фізичних вимог, що пред'являються до працівників.

7.2 Температура в зонах для відпочинку, приміщеннях для чергового персоналу, санітарно-гігієнічних приміщеннях, їдальнях і приміщеннях для надання першої медичної допомоги повинна відповідати конкретному призначенню цих зон.

8. Природне та штучне освітлення

8.1 Робочі зони, наскільки це є можливим, повинні одержувати достатньо денного світла і бути устатковані обладнанням для штучного освітлення відповідно до вимог безпеки та здоров'я працівників.

8.2 Робочі зони, на яких відключення штучного освітлення становить особливі ризики для працівників, повинні бути обладнані аварійним освітленням відповідної інтенсивності.

9. Двері та ворота

9.1 Прозорі двері повинні мати належні позначення на видимому рівні.

9.2 Розпашні двері та ворота повинні бути прозорими або мати прозорі панелі.

10. Небезпечні зони

Якщо характер виконуваної роботи обумовлює наявність у робочих зонах небезпечних зон, де існує ризик падіння працівників або предметів, такі зони повинні, наскільки це є можливим, бути забезпечені пристроями, які запобігають несанкціонованому доступу до цих зон сторонніх працівників.

Повинні бути вжиті відповідні заходи для захисту працівників, яким дозволено заходити до небезпечних зон.

Небезпечні зони повинні бути чітко позначені.

11. Приміщення та зони для відпочинку

11.1 Там, де безпека та здоров'я працівників цього потребують, особливо тоді, коли цього вимагає характер виконуваної роботи або присутність більшої ніж певна кількість працівників, вони повинні бути забезпечені легкодоступним приміщенням або відповідною зоною для відпочинку.

Це положення не застосовується до працівників, які працюють у конторах або подібних до них приміщеннях, де їм надаються рівноцінні умови для відпочинку під час перерв.

11.2 Приміщення і зони для відпочинку повинні бути облаштовані столами та сидіннями зі спинками.

11.3 У приміщеннях і зонах для відпочинку повинні бути вжиті належні заходи для захисту тих, хто не палить, від тютюнового диму.

12. Вагітні жінки та жінки, котрі годують груддю

Вагітним жінкам і жінкам, котрі годують груддю, повинна бути надана можливість відпочити лежачи в належних умовах.

13. Санітарне обладнання

13.1 *Приміщення для переодягання та індивідуальні шафи для робочого одягу, що замикаються*

13.1.1 Працівникам повинні бути надані зручні приміщення для переодягнення, якщо їм доводиться носити спеціальний робочий одяг і якщо з міркувань здоров'я чи пристойності вони не можуть переодягатись у іншому приміщенні.

Приміщення для переодягання повинні бути легкодоступними та мати достатні розміри.

13.1.2 Приміщення для переодягання повинні бути устатковані пристосуваннями, що замикаються, де кожен працівник міг би зберігати свій одяг під час роботи під замком.

Якщо цього вимагають обставини (наприклад, небезпечні речовини, вологість, бруд), шафи для робочого одягу повинні бути відокремлені від шаф для звичайного одягу.

13.1.3 Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені окремі приміщення для переодягання або роздільне користування цими приміщеннями.

13.2 *Душові кабінки, туалети та рукомийники*

13.2.1 Робочі зони повинні бути обладнані таким чином, щоб поблизу від них працівники мали у розпорядженні:

- душові кабінки, якщо цього вимагає характер їхньої роботи;
- спеціальні приміщення, обладнані достатньою кількістю туалетів та рукомийників.

13.2.2 Душові кабінки та умивальники повинні мати проточну (за необхідності, гарячу) воду.

13.2.3 повинні бути передбачені окремі душові кабінки або окреме використання душових кабін для чоловіків і жінок. Для чоловіків і жінок повинні бути передбачені роздільні туалети, або роздільне користування ними.

14. Обладнання для надання першої допомоги

Робочі зони повинні бути устатковані обладнанням для надання першої допомоги.

Обладнання повинно мати відповідне маркування та бути легкодоступним.

15. Працівники із фізичними вадами

Робочі зони, у разі необхідності, повинні бути організовані з урахуванням працівників, котрі мають фізичні вади.

Це положення стосується, зокрема дверей, переходів, сходів, душових кабін, умивальників і туалетів, якими будуть користуватись працівники з фізичними вадами, а також робочих місць, на яких вони безпосередньо будуть працювати.

16. Рух пішоходів і транспортних засобів

Робочі зони в закритих приміщеннях і на відкритому повітрі повинні бути організовані таким чином, щоб підхід і під'їзд до них був безпечним.

17. Робочі зони на відкритому повітрі (спеціальні положення)

Якщо працівники працюють на робочих місцях, розташованих на відкритому повітрі, такі робочі місця повинні бути, наскільки це є можливим, організовані таким чином, щоб працівники:

- (a) були захищені від поганих погодних умов, а в разі необхідності від падіння предметів;
- (b) були захищені від шкідливих рівнів шуму, а також шкідливих зовнішніх впливів, таких як газу, випари, пилю;
- (c) мали можливість у випадку небезпеки швидко залишити свої робочі місця або швидко отримати допомогу.
- (d) не могли посковзнутися або впасти.